

(به ناوی خوای گهوره)

هه‌ندیک سه‌رنج و تیبینی له‌سه‌ر پرسیاره‌کانی (به‌راییی) ی ۲۰۲۲-۲۰۲۳

ئاماده‌کردنی مامۆستا: عبدالله عبدالقادر علی

مامۆستا له ئاماده‌یی (سلیمانی) ی کچان

شه‌مه (۲۰۲۳/۳/۴)

پاش بینین و خویندنه‌وه‌ی پرسیاره‌کانی (به‌راییی) ی زمان و ئه‌ده‌بی کوردیی پۆلی دوازده‌یه‌م، سالی (۲۰۲۲-۲۰۲۳)، ئه‌م سه‌رنج و تیبینیانه‌م بۆ دروست بوو، له خواره‌وه به چهند خالیک ده‌یخمه‌ه‌ه‌و، به‌و هیوایه‌ی له پرسیاره‌کانی داهاتووی وزاری سوودیکی هه‌بیت:

۱/ (هه‌لبژیره) زمانی قسه‌کردنه، (هه‌لبژیره) ریزمانیه و زمانی نووسینه.

۲/ (بۆ هه‌ر پرسیاریک دوو نمره)، دروسته‌که‌ی بریتیه له (بۆ هه‌ر پرسیاریک دوو نمره).

۳/ له پرسیاری (۱) دا:

- (هۆنراوه نوێیه‌که‌مت بۆ ده‌خوینمه‌وه)، دروسته‌که‌ی بریتیه له (هۆنراوه نوێیه‌که‌مت بۆ ده‌خوینمه‌وه).

- باشتريش وا بوو، که فاریزه‌یه‌ک له دواي که‌وانه‌ی رسته‌که‌وه دابنریت.

- نابج سپه‌یس له‌نیوان (چیه) و نیشانه‌ی پرسیار (؟) هه‌بی، واته دروسته‌که‌ی بریتیه له (چیه؟)

- هه‌ر چوار بژارده‌که‌ی پرسیار یه‌که‌م رسته‌ن، به‌لام نیشانه‌ی خال (.) له کۆتاییاندا دانه‌نراوه، ده‌بیت نیشانه‌ی خال (.) له کۆتایی هه‌ر چوار رسته‌که‌ دابنریت.

٤ / له پرسىارى (٣) دا، (پيشگر + هاوه لكار)، دروسته كهى برىتييه له (پيشگر + هاوه لكار).
٥ / له پرسىارى (٤) دا:

- نابى سپهيس له نيوان (چيه) و نيشانهى پرسىار (٩) هه بى، واته دروسته كهى برىتييه له (چيه؟)

- هه چوار بژارده كهى پرسىارى چوارهم رسته، به لام نيشانهى خال (.) له كوټايياندا دانه نراوه، ده بىټ نيشانهى خال (.) له كوټاييى هه چوار رسته كه دابنرئټ.

٦ / له پرسىارى (٥) دا: هه چوار بژارده كهى پرسىارى پينجهم رسته، به لام نيشانهى خال (.) له كوټايياندا دانه نراوه، ده بىټ نيشانهى خال (.) له كوټاييى هه چوار رسته كه دابنرئټ.
٧ / له پرسىارى (٦) دا:

- (ئاوه دان بكه وه.)، دروسته كهى برىتييه له (ئاوه دان بكه وه.)، چونكه كټيټه كه له گه ل ئه وه دايه، كه كارى دارپژراو و ليك دراو پي كه وه بنووسرين.

- ده بى له كوټاييى پرسىاره كه دا نيشانهى پرسىار (٩) دابنرئټ و سپهيسيش نه بى له گه ل پيش خويدا.

- بژاردهى (B) پرسىارى شه شهه م رسته يه، به لام نيشانهى خال (.) له كوټاييدا دانه نراوه، ده بىټ نيشانهى خال (.) له كوټاييى رسته كه دابنرئټ.

٨ / له پرسىارى (٨) دا، (ته وا كه رى به ياريده) هه له يه، (ته وا كه رى به ياريده) دروسته.

٩ / له پرسىارى (١٠) دا، (ى)، دروسته كهى برىتييه له (ى).

١٠ / له پرسىارى (١١) دا:

- له دواى كه وانه ي رسته ي پرسىاره كه وه، سپهيسيك زياده.

- باشتريش وا بوو، كه فاريزه يه كه له دواى كه وانه ي رسته كه وه دابنرئټ.

- (رؤمان)، دروسته كهى برىتييه له (رؤمان).

- (ديارخراوه به:)، دروسته كهى برىتييه له (ديارخراوه به:).

A - هاوه لئاوی ناديار ، دروسته كهی بریتیه له A) هاوه لئاوی ناديار.

۱۱ / له پرسپاری (۱۲) دا:

- (له گه ل)، دروسته كهی بریتیه له (له گه ل).

- نابئ سپهیس له نیوان (بهركار) و نیشانهی پرسپار (؟) هه بی، واته دروسته كهی بریتیه له (بهركار؟)

- له بژاردهی (A) دا، ئامرازی دانه پالی (ی) نه نووسراوه، واته (داخوازی تیپه ر)، دروسته كهی بریتیه له (داخوازی تیپه ر).

۱۲ / له پرسپاری (۱۴) دا:

- نابئ سپهیس له نیوان (چیایه.) و كه وانه كه دا هه بی.

- (رسته كه)، دروسته كهی بریتیه له (رسته كه).

- (ته واكراوه)، دروسته كهی بریتیه له (ته واكراوه).

- نابئ سپهیس له نیوان (به) و نیشانهی (: هه بی، واته دروسته كهی بریتیه له (به:).

۱۳ / له پرسپاری (۱۵) دا:

- (رستانه دا)، دروسته كهی بریتیه له (رستانه دا).

- (ته واكهری به یاریده)، دروسته كهی بریتیه له (ته واكهری به یاریده).

- ده بی سپهیس له نیوان (بؤ) و (بكره) دا هه بی، واته دروسته كهی بریتیه له (بؤ بكره).

۱۴ / له پرسپاری (۱۶) دا:

- (رانه بردووی)، دروسته كهی بریتیه له (رانه بردووی).

- ده بی له كو تایی پرسپاره كه دا، نیشانهی پرسپار (؟) دابنریت، نهك نیشانهی جووتخال (:).

۱۵ / له پرسپاری (۱۸) دا:

- دوا ی فاریزه كه ده بی سپهیس هه بی.

- دەبى سپەيس لەنيوان (شيۆەى) و كەوانەكەى دواى خۆيدا هەبى.

- دەبى سپەيس لەنيوان (و) و كەوانەكەى دواى خۆيدا هەبى.

- دەبى لە كۆتايى پرسیارهكەدا، نیشانهى پرسیار (؟) دابنریت، نەك نیشانهى جوتخال (:) .

۱۶ / لە پرسیارى (۱۹)دا، لە دواى خالى كۆتايى رستهكەوه، نابیت سپەيس لەگەل كەوانەكەدا هەبى.

۱۷ / لە پرسیارى (۲۰)دا، (هاوهلناوه) ، دروستەكەى بریتىيە لە (هاوهلناوانە).

۱۸ / لە پرسیارى (۲۱)دا، بژاردەكانى (B) دەتان ناردين. (C) فیرتان دەكەين. (D) فیرتان كردين. ، دروستەكەيان بەم شيۆەيهيه: (B) دەتانناردين. (C) فیرتاندەكەين. (D) فیرتانكردين. ، چونكە كتيبهكە لەگەل ئەوهدايه، كە كارى دارپژراو و ليكدراو پيکهوه بنووسرين.

۱۹ / لە پرسیارى (۲۳)دا، رستهى پرسیارهكە (بانگمان كرديت.) و بژاردەكانى _____ (A) بانگمان دەكەيت. (B) بانگت دەكەين. (C) بانگمان دەكرديت. (D) بانگت دەكردين. ، دروستەكەيان بەم شيۆەيهيه: (بانگمانكرديت.) و بژاردەكانى (A) بانگماندەكەيت. (B) بانگتدەكەين. (C) بانگماندەكرديت. (D) بانگتدەكردين. ، چونكە كتيبهكە لەگەل ئەوهدايه، كە كارى دارپژراو و ليكدراو پيکهوه بنووسرين.

۲۰ / لە پرسیارى (۲۵)دا:

- لە دواى خالى كۆتايى رستهكەوه، نابیت سپەيس لەگەل كەوانەكەدا هەبى.

- لە دواى كەوانەكەوه، نابیت سپەيس لەگەل پیتی (ى)دا هەبى، واتە دروستەكەى بریتىيە لە ئەرکی بزوينى (ه)ى

- بژاردەى (A) رستهيه، بەلام نیشانهى خال (.) لە كۆتاييدا دانهنراوه، دەبیت نیشانهى خال (.) لە كۆتايى رستهكە دابنریت.

- بژاردەى (B) دوو هەلەى تیدايه:

يهكەميان نابیت سپەيس لەنيوان (دانه) و (پالە)دا هەبیت.

دووه میان پرسته یه ، به لام نیشانه ی خال (.) له کۆتاییدا دانه نراوه ، ده بیټ نیشانه ی خال (.) له کۆتایی پرسته که دابنریت.

- بژارده ی (C) دوو هه له ی تیدا یه:

یه که میان کاری پرسته که نه نووسراوه ، که بریتیه له (ه).

دووه میان که بوو به پرسته ، نیشانه ی خال (.) له کۆتاییدا دانه نراوه ، ده بیټ نیشانه ی خال (.) له کۆتایی پرسته که دابنریت.

- بژارده ی (D) پرسته یه ، به لام نیشانه ی خال (.) له کۆتاییدا دانه نراوه ، ده بیټ نیشانه ی خال (.) له کۆتایی پرسته که دابنریت.

۲۱ / له پرسپاری (۲۶) دا ، ده بی سپه یس له نیوان (سۆز) و پیتی (و) دا هه بی.

۲۲ / له پرسپاری (۲۷) دا:

- له دوای ناوی سالیج ، نابیت سپه یس له گه ل که وانه که دا هه بی.

- له دوای سالی ۱۹۲۶ ده بیټ سپه یس له گه ل (له) دا هه بی.

- (رۆژنامه) ، دروسته که ی بریتیه له (رۆژنامه).

- بژارده ی (C) (ره خنه) ، دروسته که ی بریتیه له (ره خنه).

- بژارده ی (D) (A و C) راستن ، دروسته که ی بریتیه له (A و C) راستن.

۲۳ / له پرسپاری (۲۸) دا:

- ده بیټ پیتیکی (و) له نیوان (چه وساو هبوون) و (دژی) دا بنووسریت.

- (زۆردارن) ، دروسته که ی بریتیه له (زۆرداران).

۲۴ / له پرسپاری (۲۹) دا ، (بخنه) ، دروسته که ی بریتیه له (بخنه).

۲۵ / له پرسپاری (۳۱) دا ، نابی سپه یس له نیوان (به یان) و که وانه که دا هه بی ، واته دروسته که ی بریتیه له (شه ونمی بهری به یان).

۲۶ / له پرسىارى (۳۲) دا، ده بى سپهيس له نيوان (له) و (بلاوگراوه كانى شوپش) دا هه بى، واته دروسته كهى برىتييه له (له بلاوگراوه كانى شوپش).

۲۷ / له پرسىارى (۳۳) دا:

- له دواى كه وانه كه وه، نابىت سپهيس له گه ل پاشگره كه هه بىت.

- له دواى فاريژه كه وه ده بىت سپهيس له گه ل (وتاريكى) دا هه بى.

۲۸ / له پرسىارى (۳۵) دا، به بوچوونى من، پيوست بوو دوو فاريژه دابنرىت:

يه كه ميان راسته وخو له دواى (كومه ل) و دوو ميان راسته وخو له دواى (كورديستان له لايه ك).

۲۹ / له پرسىارى (۳۶) دا، له كوتايى بژاردهى (D)، پيوسته خال (.) دابنرىت، چونكه رسته يه.

۳۰ / له پرسىارى (۳۷) دا:

- له دواى (له)، نابىت سپهيس له گه ل جووتخال (:) هه بىت.

- له كوتايى بژاردهى (C)، (ره مزونيشانه)، دروسته كهى برىتييه له (ره مز و نيشانه).

- له كوتايى بژاردهى (D)، پيوسته خال (.) دابنرىت، چونكه رسته يه.

۳۱ / له پرسىارى (۳۹) دا، نابىت له نيوان (سوود) و (به خش) سپهيس هه بىت.

۳۲ / له پرسىارى (۴۱) دا:

- (روونى)، دروسته كهى برىتييه له (روونى).

- ده بىت له نيوان (و) و (مردن) سپهيس هه بىت.

۳۳ / له پرسىارى (۴۲) دا، له بژاردهى (A)، پيوسته جيناوى لكاوى (ى) له دواى (نائوميدي)

بنوسرىت و ببن به دوو (ى).

۳۴ / له پرسىارى (۴۳) دا، (به كارىان هيئاون؟)، دروسته كهى برىتييه له (به كارىان هيئاون؟)،

چونكه كتيبه كه له گه ل ئه وه دايه، كه كارى داريژراو و ليكدراو پيكه وه بنوسرىن.

۳۵ / له پرسىارى (۴۴) دا:

- نابیت سپهیس له ناو کهوانه که دا هه بیټ، واته دروسته که ی بریتیه له (تویشووی سه فه ریکی سهخت).

- نابیت سپهیس له نیوان (نوسه ر) و جووتخال (:) دا هه بیټ.

- له بژارده ی (A)، (عبدوللا) دروسته که ی بریتیه له (عه بدوللا).

۳۶ / له پرسپاری (۴۵) دا:

- ده بیټ خال (.) له دوا ی رسته ی ناو کهوانه که دابنریت، به بوچوونی منیش، راسته وخو دوا ی کهوانه که فاریزه یه کیش دابنریت.

- (ره خنه ییه کانی) دروسته که ی بریتیه له (ره خنه ییه کانی).

۳۷ / له پرسپاری (۴۶) دا:

- نابیت سپهیس له نیوان (ئیلای) و نیشانه ی (!) دا هه بیټ.

- ده بیټ سپهیس له نیوان (و) و (نازک) دا هه بیټ.

- ده بیټ سپهیس له نیوان (خوار) و (و) دا هه بیټ.

۳۸ / له پرسپاری (۴۷) دا:

- به بوچوونی من، بزوینی دوا ی (ره وان بیژییه) زیاده، چونکه لابردنی هیچ گرفتیک دروست ناکات، به لام نه گه ر لامان نه برد، نه وه ده بیټ ناوبه ندی (ی = y) دابنریت و بکریت به (ره وان بیژییه).

- نابیت سپهیس له نیوان (هه یه) و نیشانه ی (?) دا هه بیټ.

- ده بیټ سپهیس له نیوان (به) و (بوون) دا هه بیټ.

- ده بیټ سپهیس له نیوان (و) و (نه بوون) دا هه بیټ.

- له بژارده ی (B)، (ره گه زدووزی ته واو) دروسته که ی بریتیه له (ره گه زدووزی ته واو)، نابیت ئامرازی دانه پالی (ی) نه نوسریت.

۳۹ / له پرسىارى (۴۸) دا:

- نابىت سپهيس له نيوان (ههيه) و نيشانهى (؟) دا هه بىت.

- له بژاردهى (B)، (پهگهز دۆزى تهواو) دروستهكهى برىتييه له (پهگهز دۆزى تهواو)، نابىت ئامرازى دانه پالى (ى) نه نووسرىت.

- له بژاردهى (C)، (پهگهز دۆزى ناتهواو) دروستهكهى برىتييه له (پهگهز دۆزى ناتهواو)، نابىت ئامرازى دانه پالى (ى) نه نووسرىت.

- له كۆتايى بژاردهى (D)، پىويسته خالّ (.) دابنرىت، چونكه رستهيه.

۴۰ / له پرسىارى (۵۰) دا:

- ده بىت سپهيس له نيوان فارىزهكه و (كه) دا هه بىت.

- ده بىت سپهيس له نيوان (و) و (راسته قينهكهى) دا هه بىت.

- ده بىت له كۆتايى پرسىارهكه دا نيشانهى پرسىار (؟) دابنرىت، نهك جووتخالّ (.) .

تېبىنى /

- بۆچى ساله كان به ئىنگلىزى نووسراون و به كوردى نه نووسراون؟! به بۆچوونى من، ده بىت به كوردى بنووسرىن، وهك: (۱۹۲۶)، (۱۹۳۹-۱۹۵۸)،

- خۆم پاراستوو له دهستنيشانكردن و راستكردنه وهى ئهوانهى، كه جىي گفئوگۆن و راي جياوازيان له سه ره.

به ريزان، ئه مه را و سه رنجى من بوو، هه ر مامۆستايه كيش سه رنجى هه يه، ده توانىت بيخاته روو، بۆ ئه وهى به هه موومانه وه كه مو كورتى له پرسىاره كانى داها تووى وزاريدا نه هيلين.

كۆتايى